

СРЕЋАН ПРАЗНИК АРХАНГЕЛА МИХАИЛА

Свети Јустин Ћелијски

Пази човече, никад ниси сам!

Човек никада није сам у овоме свету. И када мисли да је потпуно сам, треба да зна да поред њега стоји његов Анђео Хранитељ. Пази човече, никад ниси сам! Када мислиш да су твоји греси тајни, он стоји поред тебе са сузама и тугом, и гледа те шта ти радиш. Ти си Божије створење, као што су Анђели Божија створења. Јер Он Бог, када је сишао у овај свет, како да за Њим не сиђу Небески војници, сва Царска Небеска војска на челу са Светим Архистратигом Михаилом.

Шта је човек без Вечнога Живота? Врећа кржаве иловаче, врећа пуна црва. Шта је човек без бесмртности? Несрећа модерног и новог европског човека. Шта је он? Одбио Господа Христа, истерао Господа Христа из овога света, из просвете; деца јадна уче да нема Бога! Ко је то дао нама несрећним Србима? Европа, њена култура такозвана, њени телевизори, њене бестидности, њене срамоте, њени ужаси, то. А несрећни Срби, шта раде? Висе поред телевизора и дању и ноћу. А Црква, што га ствара вечним, што му даје Живот Вечни и Правду Вечну, увек је скоро празна. Шта је то? Јесмо ли ми род Светог Саве?

Кукавице! Бога не сме да исповеди (да призна); поред Цркве пролази, не сме да се прекрсти. Ко? Потомак Светога Саве! Тако сви мисле о вама.

Али, драги Господ је и нама таквима, и нама грешнима, дао Себе, дао Небески свет, дао Анђеле, Вође Небеских Сила, Архистратига Михаила, да он буде испред нас увек са свима Небеским Силама, да нам вражије силе не могу наудити, да нам никакви ђаволи, чопори ђавола и све војске ђавола, не могу нам ништа учинити. Јер испред нас и изнад нас иде Свети Архистратиг Михаил са Небеском војском. И ти, ако имаш вере у Господа Христа, ти мораш имати веру у нашег врховног Војсковођу, Војсковођу Небеских Сила, Војсковођу свих хришћана, небеских хришћана и земаљских хришћана. Гле, данас је његов велики Празник. Он врши смотру над својом земаљском војском, врши смотру над нама хришћанима да види где смо, да ли идемо за њим, или смо наоружали себе гресима, страстима, слабостима, смрдљивим мислима?

Да, погледајмо себе, завиримо у своју душу. Шта царује у њој, са ким смо? Да ли са њим, врховним Војсковођом земаљских и Небеских сила, или са његовим противником кога је он збацио са Неба као муњу, са Сатаном? Не треба се шалити са животом, браћо. Наш живот никада није био нити је сада шала. Бог је створио живот, Бог је створио човека, Бог је човека начинио иконом Својом. Каква је то шала! То је озбиљност Неба, озбиљност Бога, озбиљност Господа Христа, Који се никад на земљи смејао није.

Зато је Господ и довео Небеске Силе у овај свет да нас оне воде и руководе, да нам помажу у нашим борбама и нашим биткама, са свима безбројним легионима разних духова, који желе да нас одвоје од Господа Христа. Нека би Свети Архистратиг Михаил био са свима нама и свакоме од нас; нека би нас васкрсао од свих грехољубља и од свих страсти, васкрсао од свих смрти и подарио нам Истину Вечну, а кроз њу Живот Вечни.

Свети Игњатије Брјанчанинов

О молитвеном правилу

По питању молитвеног правила знајте да је оно ради вас, а не ви ради њега, али Господа ради. Стога имајте слободу уз расуђивање. Када сте слаби смањујте, када сте јаки додајте – и једно и друго умерено и опрезно.

Највећи Свети Оци заповедају да правило за хришћанина буде што је могуће једноставније. Варсануфије Велики каже да су врата у Царство Небеско уска и да зато није потребно да се даје широко правило за улазак на њих; широко правило чак може да омета улазак, јер јурећи за ситницама можемо да изгубимо оно важније. Свети Оци, хвалећи молитвено правило и исповедајући његову неопходност, уче нас како оно треба да буде умерено, сразмерно снази, стању нашег духовног напретка и околностима у које је човек Промислом Божијим постављен. Суштина испуњавања молитвеног правила састоји се у томе да се оно испуњава са пажњом. Услед пажње наш дух доспева до смирења: из смирења рађа се покајање. Да би било могуће без журбе савршити правило, оно треба да буде умерено. Свети Оци су умерено правило веома хвалили, препоручујући да се оно испуњава без попуштања.

Када нађете да је потребно додати или одузети нешто од вашег молитвословља и читања, због слабости или обавеза које се неочекивано појаве, учините то без сумње и узнемирења. Будите слободни! Немојте да се везујете прецизношћу испуњавања, јер ћете произвести само недоумице и растројство.

По речима Светих Отаца, умерено и постојано правило има непроцењиву вредност. Зато у своме животу чувај разумну умереност, не везујући се за количину.

Не усуђуј се да Богу приносиш дуге и красноречиве молитве које си сам сачинио, ма колико ти се оне чиниле силне и дирљиве: оне су производ палог разума и као оскврњена жртва не могу да буду примљене на духовни жртвеник Божији. Дивећи се раскошним изразима молитава које си сачинио и сматрајући суптилно дејство сујете и сладострашћа за утеху савести или чак за благодат, ти ћеш се сасвим удаљити од молитве. Удаљићеш се од молитве, а у исто време ће ти се чинити да се молиш обилно и да си већ достигао изванредан степен Богоугађања.

Душа која креће путем Божијим, погружена је у дубоко непознавање свега Божанског и духовног, чак и онда када је богата мудрошћу овога света. Услед тог незнања, њој није познато како и колико треба да се моли. Да би помогла души у њеном незнању, света Црква је установила молитвена правила. Молитвено правило је збирка неколико молитава коју су сачинили богонадахнути свети оци, прилагођено одређеним околностима и времену. Циљ правила је да души пружи количину молитвених мисли и осећања која јој недостају, и при томе мисли и осећања правилних, светих и заиста богоугодних. Таквим мислима и осећањима испуњене су благодатне молитве Светих Отаца.

Правило! Како тачан назив, позајмљен од самог дејства произведеног у човеку молитвама које се називају правилом! Молитвено правило исправно и свето усмерава душу, учећи је да се поклања Богу у Духу и Истини (Јн. 4,23), јер душа препуштена сама себи не би могла правилно да иде путем молитве. Услед своје повређености и помрачености грехом она би непрестано скретала са пута, често у пропаст: час у расејаност, час у маштања, час у различите пуне и варљиве привиде узвишених молитвених стања, која настају од њене сујете и самољубља.

Свети Василије Велики

Да ли је Бог узрок зла?

Постоје две [врсте] зла: једно је само у нашим осећањима, а друго – по природи. Зло по природи [тј. право зло] зависи од нас и представља – неправду, разврат, безумље, б о ј а ж љ и в о с т, завист, убиства,

тровања, сплеткарење и остале њима сродне страсти које, оскрнавивши душу створену по образу Творца, обично помрачују њену лепоту.

Злом називамо и оно што је тешко и болно за наша осећања, тј. телесну болест, телесне повреде, оскудицу, бешчашће, оштећење имовине, губитак сродника. Међутим, мудри и благи Владика нам наведено шаље ради наше користи.

Он богатство одузима од оних који га рђаво употребљавају, уништавајући оруђе њихове неправде. Он даје болест онима којима је корисније да имају везане удове, неголи да несметано стреме ка греху. Он смрт шаље онима који су достигли крајњу границу живота, од почетка постављену по праведном суду Божијем, који издалека прозира шта је корисно за свакога од нас. Глад, суша и обилне кише јесу заједничке ране које погађају градове и народе. Њима се кажњава прекомерно зло. Лекар је добротинитељ стога што узрокује муке и страдања на телу, борећи се са болешћу, а не са болесником.

И Бог је добар стога што појединачним несрећама устројава спасење целине. Ти не кривиш лекара што неке [делове тела] сече, неке спаљује, а неке потпуно

уклања, него му дајеш новац и називаш га спаситељем, с обзиром да је болест која се појавила на малом делу зауставио пре него што се раширила на читаво тело. Међутим, када видиш да се због земљотреса град обрушио на житеље или да се на мору разбио брод са људима, ти се не плашиш да свој хулни језик покренеш против истинског Лекара и Спаситеља. Требало би, међутим, да разумеш да код умерених и излечивих болести људи имају користи и од саме бриге о њима. Када се, међутим, покаже да се болест не повлачи пред лечењем, неопходно је да се повређено место уклони. Иначе ће болест, ширећи се, прећи и на осетљиве делове. За сечење и паљење, међутим, није крив лекар, него болест.

На исти начин се и Бог ослобађа сваког прекора за уништење градова, с обзиром да га је проузроковала прекомерност греха.

Услед тога, болести у градовима и народима, суша у ваздуху, неплодност земље и несреће какве свако сусреће у животу пресецају нарастање зла. Свако слично зло потиче од Бога ради отклањања узрока истинских зала. И телесна страдања и спољашње несреће смишљени су ради обуздавања греха.

Према томе, Бог уништава зло, а не да зло проистиче од Бога. Лекар не уноси болест у тело, него је уништава. Разарање градова, земљотреси, поплаве, пораз војске, бродоломи и истребљење великог броја људи било од земље, мора, ваздуха, ватре или неког другог узрока, дешава се да би се уразумили остали, будући да Бог свенародне пороке уразумљује народним бичем.

Грех је, дакле, главно зло и зависи од наше воље. И једино њему приличи назив зла. Од нас зависи да ли ћемо се уздржати од злоће или ћемо бити порочни.

Свештенумученик Владимир Кијевски

Побеђуј што је могуће раније главну страст твоје деце!

Примећено је да сваки човек, а следствено и свако дете, има неки главни недостатак, једну главну страст, и ако би ти хришћански родитељу, имао десеторо деце, све једно, лако се може десити, да код сваког од њих буде своја посебна главна страст. Једно дете је по природи нарочито наклоно гордости, самољубљу, упорности, друго је наклоно шкртости и похлепи, треће је наклоно осећајности, четврто ка зависти и злурадости, пето ка лењости и беспослености и тд. Главна страст обично бива један од седам грехова, такозваних смртних грехова.

С тим примећеним и главним грехом у детету и треба да се родитељи боре у првом реду и да га сваким начином искорењују, тако рећи, у зачетку.

Погледајмо сада, зашто над њим, превасходно треба однети победу и како лакше препознати ту болест своје деце. Сви ви знате причу о диву филистејском – Голијату. Када су се једном супротставиле филистејска и израиљска војска, иступио је надмени Голијат, почео је да се смеје над израиљћанима и са самоувереном гордошћу изазвао било кога од њих на само. Нико се није осмелио да се супротстави необичном диву, док млади пастир Давид са надом на помоћ Божију није иступио против њега само са праћком и док га није поразио до смрти једним хитрим и силним ударцем. И ево, видећи да је силни див умро, филистејци су се тог тренутка разбежали.

Послушајте прилог тој историји по предмету наше беседе. Међу различитим греховним наклоностима, урођеним твојој, оче, деци, јесте свог рода Голијат, т.ј. једна највећа и најјача наклоност, или главна страст. Против те последње ти и следује, пре свега да се бориш, њу баш и треба пре свега победити. Јер ако буде поражен Голијат страсти, који напада душу твоје

деце, то ће се остали пук расејати сам од себе.

Ако хоћеш да очистиш твоје поље од корова, то прво мораш да јој умртиниш корење: тада ће сами од себе да се осуше и отпадну њени листови и гране. А главна страст твог детета је корен, из кога су израсли сви остали греси и недостаци. Ако истргнеш из срца твог детета тај коренски грех, то ће се и други греси, такорећи, осушити и отпасти. Ако хоћеш да пресуши поток, треба да ископаш извор. Па главни и вољени грех твог детета је тај извор, из кога проистичу сви други греси и пороци. Исуши тај извор, удаљи главни недостатак, тада ће ишчезнути и сви други недостатци. Из реченог следи да цео успех васпитања зависи највише од тога да се убије главна страст у срцима дечјим.

Ми смо већ не једном говорили и доказивали, да васпитање треба почињати од најранијег узраста, од рођења. Ако је то могуће рећи о целокупном делу васпитања, то пре о борби против главне страсти. Одавде и проистиче врло важно правило: побеђуј што је могуће раније главну страст твоје деце. Што дуже будеш чекао, то ће силнија и јача бити страст и тиме ће бити тежа са њом се изборити.

Ако не буде изгнана из њих у најранијем узрасту, то ће се усијати тако јак и добиће такву силу, да ће се после моћи победити или само са највећим напором, или пак неће уопште бити могуће победити га својим силама, и већ ће бити потребна чудесна благодатна помоћ да би се дете ослободило од њега. Јесте ли ви толико узвишени, да можете да тражите и да се надате на такво чудо? А ако нисте, онда употребљавајте све мере да изгоните тај дух главне страсти из срца дечјих, док је још могуће, сопственим силама.

Протојереј Павле Гумеров

Не смемо се лако мислено односити према погрдним речима...

Псовање је велики грех. И не само псовање већ и свака груба, погрдна реч. Апостол Павле каже: „Никаква рђава реч да не излази из уста ваших“ (Еф. 4: 29). Апсолутно је недопустиво да свој говор упрља псовкама сваки савесни човек, а не само хришћанин.

Не смемо се лако мислено односити према погрдним речима. То увек представља повреду осећања другог човека, а када неко хоће да увреди другог, он вређа нешто што је за њега свето. А две најсветије ствари за сваког од нас су вера и мајка. Вређање вере се код нас сада кажњава по закону. Али ти озбиљно понижаваш човека и вређањем његове мајке.

Зашто је псовање за хришћанина озбиљан грех? Зато што је корен псовања, како, на пример, пише епископ Варнава (Бељајев), у паганском фалусном култу. Овај култ поклоњења разноразним

гадостима је био присутан код многих паганских народа. Тако да ако човек изговара ове речи чак без намере да некога увреди, само да би нешто рекао, он не само што вређа мајку тог човека, ком се обраћа, већ, као што су говорили наши преци, он вређа Богородицу и нашу земљу – то су три увреде одједном. Дакле, онај који псује, хтео-не хтео чита паганске бајалице фалусног култа.

Тај култ је везан за паганско поклоњење силама плодности и био је праћен различитим непристојностима. Он је био присутан код свих паганских народа – у словенском паганству такође. Тај култ и сада практикују различити неопагани док скачу око фалусног стуба. Тако да псујући ми учествујемо у паганском призивању нечисте силе.

Псујући ти се као хришћанин одричеш вере и служиш различитим нечистим пакленим бићима. То је веома страшна ствар.

Веома је тешко човеку да се избави од навике да псује. То је страст, истрајна грешна зависност. Један војник је дао веома добар савет, а између војних лица је, нажалост, ова страст веома распрострањена. Овако је он говорио: „Током дана сам се трудио да приметим колико пута сам псовао, а када сам долазио увече у касарну, за сваку псовку сам правио 10 молитвених поклона. И када направиш 100 поклона следећи пут ти не дође да опсујеш“.

Ето како је човек сам себе исправљао. Мени се чини да је врло ефикасно када неко сам примећује свој грех и после хоће сам себе да казни због њега. Наравно да је тешко приметити све те преступе; можда је потребна нека бележница, па да се тамо бележи колико пута човек није успео да се суздржи од псовања. Али савет ми изгледа као веома добар.

Старац Јефрем Аризонски

**Сада, кад још имамо времена,
разборито размислимо о
разбојничком свету
који жели да нас покраде...**

Чедо моје, нека те прати ангео Господњи и нека ти покаже пут Божији и пут твог спасења. Амин. Нека буде. Молим се да ти Бог подари душевно здравље, јер је то дар усиновљења и задобијају га само оне душе које су се потпуно посветиле служењу Богу и љубави Божијој.

Свет привлачи младе као магнет. Световне ствари имају велику моћ над новопросветљеном душом која је тек почела да се оријентише и да сагледава циљ свог живота и задатка на који је призвана.

Пријатељство (љубав) према свету непријатељство је према Богу. Јер који хоће свету пријатељ да буде, непријатељ Божији постаје (Јак. 4;4). Бог је насладе сачувао за вечност, јер су и Он и твоја душа бесмртни. Не може бити никаквог поређења између световних наслада и чистих наслада Божијих.

Насладе овог света задобијају се уз напоре и трошкове и, након тренутног задовољства, следе разнолике последице, због чега их погрешно називамо насладама.

Насладе Божије, међутим, немају такве последице, јер су духовна задовољства овде доле на земљи први плодови вечних низова задовољстава и наслада у Царству Божијем. Напротив, онај ко се оскрнавио световним насладама, принуђен је да подноси вечну осуду, заједно са првоначалним подстрекачем оскрнављења, ђаволом.

Чедо моје, време нашег живота дато нам је као новчани износ, тако да свако може да тргује ради свог спасења и, зависно од трговине којом смо се бавили, бићемо богати или сиромашни. Ако 'новац' времена искористимо у трговини

духовног обogaћења, онда ћемо уистину постати вешти трговци и зачућемо блажени глас: *Слуго добри и верни, у маломе си био веран, над многим ћу те поставити; уђи у радост господара својега* (Мт. 25;23).

На крају живота, од свакога од нас захтеваће се прецизан обрачун где смо и како потрошили новац времена и тешко нама ако смо га расипали на биоскопе, забаве, разврат, бескорисне снове и телесне насладе. Каквом ће се одбраном тада огласити наш свезани језик, како ћемо подићи очи и погледати нашег Христа кад нам буде набрајао безбројна добротинства која је Његова безгранична љубав обилно изливала на нас?

Сада, кад још имамо времена, кад новац времена још увек није сасвим потрошен и док још увек њиме располажемо, разборито размислимо о разбојничком свету који жели да нас покраде. Одгурнимо га као распаднутог мртвог пса и пожуримо да тим новцем купимо скупочена дела која ће, када буду искушана у ватри, постати веома блистава и дарови достојни нашег светог Бога, прикладна да послуже као украси у светом небеском Јерусалиму. Нећемо куповати сламу, односно дела мрачна и достојна пакла, јер ћемо с њима сићи доле у вечну ватру проклетства, где ће мноштво људи који су злоупотребили Божије дарове пожњети оно што су посејали.

